

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΤΟΥ Κ. ΑΓΓΕΛΟΥ ΚΟΣΜΗ

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ ΚΙ' ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΑ

Ζ'.

εφρόντιζε όμως ο παμπόνηρος να μη τις γράφει, αλλά ή να μου τις μεταδίδει με το τηλέφωνο, ή να μου τις λήβιαστικά και να κρατώ εγώ σημειώσεις. "Όποτε όμως έπεφτε το μάτι μου στο καρνέ του έφριττα.

...εγώ με τρόπο, πώς για να κάνω αυτή τη δουλειά πρέπει να ξέρω γράμματα, κι' αυτός μου άπαντούσε :

— Σε παρακαλώ να... με σοσυλαθήσης σε μια έφημερίδα να πάρω ανταπόκρισι, κ' ύστερα τα βολεύω.

— Καί πώς θα τα βολέψης; Πώς θα γράφης;

— Θα βρω ένα που να ξέρη γράμματα και θα μου γράφει. Κάτι θα του δίνω, κι' έτσι θα τα κανονίζω.

— Κάνε μου τη χάρη να με προτιμήσης, του είπα και τον άφησα.

Οι δυστυχείς οί γραμματισμένοι είνε πάντοτε άπλοϊκοί και την παθαίνουν από τους άγραμμάτους. 'Η θρασύτης των άγραμμάτων θουλιάζει στα άπατα τους γραμματισμένους. Αυτή την αλήθεια δεν είνε ή πρώτη φορά που την διεπίστωσα. Κάποτε τον υπεχρέωσα να γράψει μια είδησι και να μου την δώσει να την διορθώσω.

— "Έτσι, του είπα, θα συνηθίσης να γράφης τα άστυνομικά.

— Θα γράφω και άθρο, μου είπε.

Έκάθησε λοιπόν και, άφου ίδρωσε κι' εφούσκωσε άρκετή ώρα, μου παρέδωσε το χειρόγραφο κι' έφυγε για να κάνει ρεπορτάζ, πραγματικά όμως, για ν' άποφύγει την έκρηξι της πρώτης μου έντυπώσεως.

"Έγραφε ο άθεόφοβος :

«Συνελήθησαν οί... κλπ. διότι αίξ συμφόνοου...».

Έκράτησα το σώμα του εγκλήματος και όταν τον εύρηκα την άλλη μέρα του είπα ότι δεν μου χρειάζεται πειά, έπειδή δεν θα τα καταφέρη ποτέ του να γράφει, εκτός αν μάθη γράμματα.

— Κράτα με για το δελτίο και για τα τηλεφωνήματα, μου είπε.

Είχε τυπώσει, βλέπετε, έπισκεπτήρια με τον θελκτικόν τίτλον του έπαγγέλματος και ήθελε να τα καταναλώση.

Μια πρωινή όμως μου ήλθε με το μάτι πρισμένο στη «Σφαίρα».

— Τί έπαθες, Βασιλάκη; τον ήρωτησα' μήπως σ' έτοιμήθηκε τίποτε την νύκτα στον ύπνο σου;

Ο Βασιλάκης ξερόθηκε και μου άπήντησε με συντριβή :

— Έπληξα στον τηλέφωνα του πρακτορείου να τηλεφωνήσω τη νύκτα μια είδησι, μά ο Φώτης που κοιμάται μέσα στο πρακτορείο δεν μ' άφηνε. Δεν μ' άνοιγε την πόρτα. Έγώ έσπρωξα κι' έμπήκα. Αυτός έθύμωσε κι' έτσακώθηκα. Του δώκα κι' εγώ μά μου δώκε κι' αυτός.

"Εκτοτε ήλαττώθη ο ζήλος του Βασιλάκη δια το έπάγγελμα. Του έτυχε, προς σωτηρίαν του, να συναντήση την πιό άνάποδη περιπέτειαν του έπαγγέλματος, που του άξιζε.

Ο Φώτης, ένα καλό παιδί του πρακτορείου, που του έκαμα την παρατήρησι, μου είπε :

— Μά αυτός δεν είνε δικός σου συνάδελφος, είνε δικός μου. "Ως προχθές έδούλευε στο καρροτσάκι κι' εφόρτωνε χαρτί για πούλημα με την όκω.

Ο Βασιλάκης έξηφανίσθη από τους δημοσιογραφικούς κύκλους του Πειραιώς. Δεν τον έβλεπε πειά κανείς ούτε στα κέντρα μας ούτε στα θέατρα.

Δεν άπησυχολήθημεν πολύν καιρόν μαζί του και τον έλησημονήσαμε, όπως λησημονούνται συνήθως αυτοί οί τύποι πολύ γρήγορα.

"Αλλά λέει κι' ένας λόγος : «Μόνο βουνό με βουνό δεν σμίγει». Έπέρασαν άρκετά χρόνια. Εύρέθηκα ένα μεσημέρι στο καφενείο του Γαμβέττα, για να συναντήσω κάποιον

"Εξαφνα ήλθε κι' έκάθησε στο διπλανό τραπέζακι ένας κοντός μελαχροινός ρασοφόρος με γαλάζια γυαλιά. Μου έφάνηκε γνώριμος. Κι' αυτός όμως με κύτταξε με πολλή προσοχή και με άνεγνώρισε πρώτος' και ήταν πολύ φυσικόν αυτό, έπειδή εγώ δεν είχα φυρέσει ράσο. Μ' έπλησίασε και μου έδωσε γνωριμία.

"Ήταν ο Βασιλάκης!

— Πώς άλλαξες έτσι; τον ήρωτησα.

— Έπληξα στην 'Ιερυτική Σχολή, έβγῆκα διάκος και τώρα είμαι έφημέριος.

Τον έκέρασα καφέ, μ' έκάλεσε να πάω στην έκκλησιά να τον άκούσω που θα κηρύξη τον λόγο του Θεού κι' έφυγε.

"Όχι μόνο μ' αυτή τη συνάντησι, αλλά πολύ συχνά, πού βλέπω παληούς τύπους, μου έρχεται στο νοῦ ή περιπέτεια αυτή του Βασιλάκη που είνε πολύ συνηθισμένη.

ΚΟΧΛΕΡ.

Με είχε παρασύρει ή ανάμνησις του περιβολακίου του Ρολογιού, της προκουμιάς, που ήταν πιό παληά το άπαντον του Πειραιώς' πρόσωπα και πράγματα της έποχής εκείνης μ' έσπρωχναν να γράψω γι' αυτά, να τα φέρω στη σύγχρονη ζωή.

Ένω όμως έπινα τον καφέ μου στο Ρολόι κι' έφερα στο νοῦ μου τον Κομηνό, που το διήθυνε σαράντα χρόνια και άνεπόλουν το τροχοφόρο βαποράκι του Γουδή, το «Σπέτσα», που ο κόσμος το έλεγε ή «Παπίτσα» του Γουδή και που αλάκωνε το λιμάνι τρεις φορές την έβδομάδα με ταξίδια του 'Αργολικού, βρέθηκε κοντά μου ένας παληός συνάδελφος και άρχισαμε να τα λέμε.

Η συνάντησις αυτή μου άνέτρεψε την σειρά των άναμνήσεων. Ο φίλος μου από λόγο σε λόγο μου είπε :

— Θυμάσαι τη Λορελάυ;

.....

"Ήταν ένα σκοτεινό πρωί του Νοεμβρίου 1902. Κακουχημένος από την παρεκλούθησιν των έκλογικων συμπλοκων Κορδορικων και Θεοτοκικων, που είχαν γίνει την νύκτα και που για να τις γράψω στο «Σκριπ» άνέβηκα στην 'Αθήνα με άμαξι, έπήγαινα στο σπίτι μου.

Άρχίζω λιγάκι σαν για μυθιστόρημα. Μά τί να κάμω; Μήπως δεν είνε σαν μυθιστόρημα αυτή ή ιστορία;

Στο βάθος του Πειραιϊκού λιμένος, προς τον σταθμόν της Λαρίσης, τη Βρωμόλιμη, που ήταν τότε τα καρνάγια για τα καϊκια και για τις βάρκες, εμπρός εις το τότε νεκροταφειον του 'Αγ. Διονυσίου, ήταν άγκυροβολημένο το γερμανικόν πολεμικόν «Λορελάυ» που ήταν φυλακές της γερμανικής πρεσβείας εις την Κωνσταντινούπολιν. Έκανε γενική έπισκευή στο έργοστάσιο του Βασιλειάδη.

Το πλήρωμα έμενε σ' ένα σπίτι κοντά στον 'Αη Νικόλα και μέσα στο σκάφος έμεναν πάντοτε φρουροί δυό άνδρες.

Έκείνο το πρωί λοιπόν, μόλις έφθασα στον Πειραιά με το πρώτο τριώνιο του άτμοκινήτου σιδηροδρόμου κι' έκάθησα στοῦ Σκριβάνου το καφενείο να πιω καφέ, μ' έπλησίασε ένας έφημεριδοπώλης και μου είπε :

— Τάμαθες; Μέσα στο γερμανικό έσκοτώσανε δυό κι' έκλέψανε την κάσα με τα λεφτά!

Έτινάχθηκα σαν ηλεκτρόπληκτος. Ήταν μεγάλη δουλειά. Μά πού να τραθήξω; 'Από ποῦ ν' άρχισω;

ΑΓΓΕΛΟΣ Α. ΚΟΣΜΗΣ

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : 'Η συνέχεια.

